

ГРАБАР

Марина Василівна
19marina88@ukr.net

УДК 332.338

КАТЕГОРИЗАЦІЯ ГОТЕЛІВ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

CATEGORIZATION OF HOTELS IN UKRAINE: REGIONAL ASPECTS

к.е.н., старший викладач,
Ужгородський
національний університет

Стаття присвячена регіональним аспектам категоризації готелів в Україні. Розроблено алгоритм процедури встановлення категорії готелю. Наведено основні переваги проходження класифікації готельними підприємствами. Проаналізовано стан категоризації готелів по областях України. Розраховано співвідношення кількості категоризованих і некатегоризованих готелів по регіонах.

Статья посвящена региональным аспектам категоризации гостиниц в Украине. Разработан алгоритм процедуры установления категории отеля. Приведены основные преимущества прохождения классификации гостиничными предприятиями. Проанализировано состояние категоризации отелей по областям Украины. Рассчитано соотношение количества категоризованных и не категоризованных отелей по регионам.

The article is devoted to the regional aspects of categorization of hotels in Ukraine. The algorithm of procedure of establishment of category of hotel is worked out. The main advantages of classification by hotel enterprises are presented. The condition of categorization of hotels in the regions of Ukraine is analyzed. The ratio of the number of categorized and uncategorised hotels in the regions is calculated.

Ключові слова: готель, категоризація, послуги

Ключевые слова: гостиница, классификация, услуги

Keywords: hotel, categorization, services

ВСТУП

Категоризація готельних підприємств у світовій практиці є ефективною і загальновизнаною формою забезпечення високої якості, безпеки і конкурентоспроможності готельних послуг. Всесвітньою туристською організацією розроблено міжнародний стандарт для проведення класифікацій готельних підприємств – «Міжрегіональна гармонізація критеріїв готельної класифікації». Він має рекомендаційний характер, проте багато країн розробили нормативно-правові акти у сфері категоризації закладів розміщення ґрунтуючись на його положеннях, або гармонізували розроблені стандарти відповідно до нього.

Затверджене державною установою свідоцтво про встановлення відповідної категорії готелю є першочерговою рекламною засобу розміщення. Особливо наявність такого документа мотивує скористатися послугами таких закладів туристів, які вперше приїжджають до міста і порівнюють для себе асортимент послуг та рівень обслуговування. Таким чином, дослідження регіональних аспектів категоризації готелів в Україні набуває вагомого значення.

Дослідження системи категоризації готельних підприємств в Україні, світовий досвід категоризації засобів розміщення знаходять своє відображення у працях С.С. Галасюк, С.Г. Захарової, Е.Ю. Нікольської, Я.А. Агапової, І.В. Тімар.

Разом з тим, додаткового дослідження потребують

питання категоризації готелів в Україні у розрізі регіонів.

МЕТА РОБОТИ

Метою даної статті є аналіз рівня категоризованості готелів у регіонах України, здійснення порівняння з динамікою загальної кількості готельних закладів.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та дані Державної служби статистики України.

При проведенні дослідження використано методи теоретичного узагальнення, структурно-логічного аналізу, динамічного аналізу.

РЕЗУЛЬТАТИ

Свідоцтво про встановлення категорії готелю – документ, що надає право здійснювати господарську діяльність з надання послуг з тимчасового розміщення [5].

Категоризація готельних підприємств – процес віднесення закладу до певної категорії на основі комплексу вимог до матеріально-технічної оснастності, переліку надаваних послуг, кваліфікації персоналу.

Порядок встановлення категорій готелям в Україні регулюється постановою Кабінету Міністрів України

«Про затвердження Порядку встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)».

Категорії готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення, встановлюються за результатами добровільної

сертифікації послуг з тимчасового розміщення з огляду безпеки для життя і здоров'я людей, захисту їх майна та охорони довкілля відповідно до договору між органом із сертифікації та власником або уповноваженою ним особою і оцінювання відповідності готелів вимогам певної категорії [6].

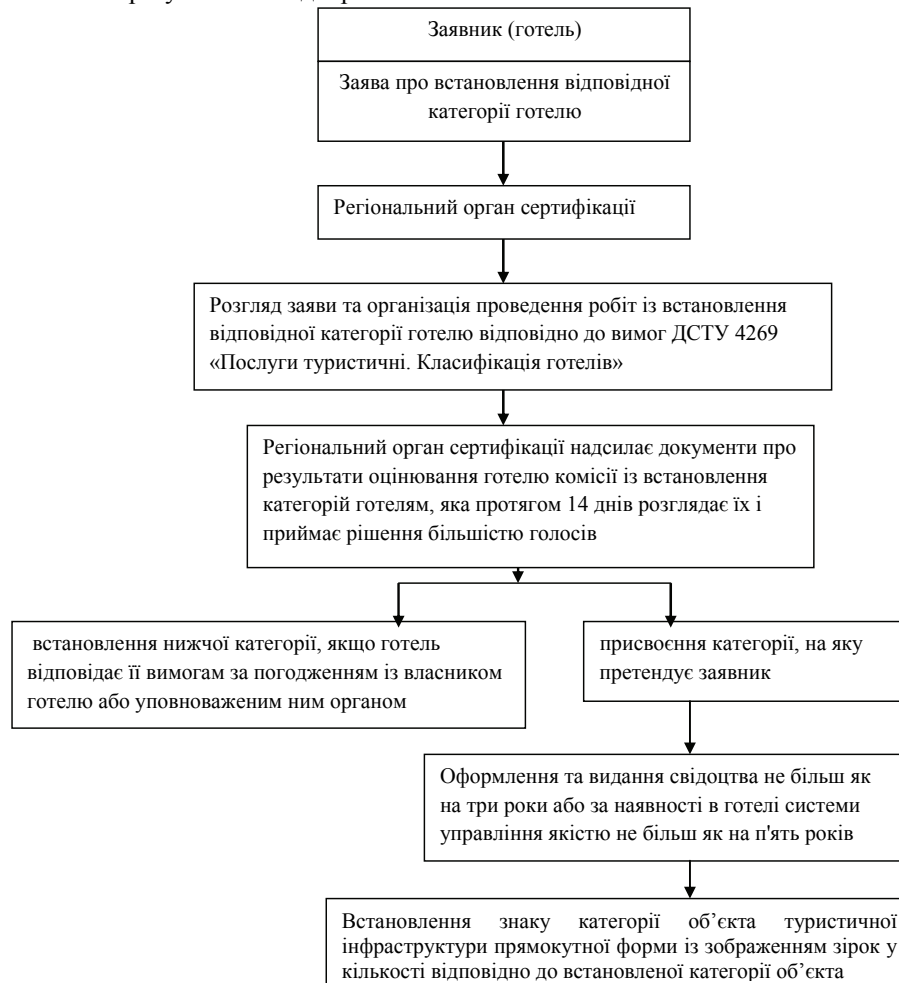

Рис. 1. Алгоритм процедури встановлення категорії готелю
[розроблено автором на основі даних [6]]

Для присвоєння відповідної категорії необхідно пройти законодавчо закріплений алгоритм дій (рис. 1). Перевірку на відповідність здійснює регіональний орган сертифікації згідно вимог ДСТУ 4269 «Послуги туристичні. Класифікація готелів». Присвоює категорію засобам розміщення комісія зі встановлення категорій готелям, яка функціонує у складі Департаменту туризму та курортів. Власник готелю зобов'язаний протягом не більш як 30 календарних днів з дати видачі свідоцтва про встановлення категорії виготовити та встановити знак категорії об'єкта [5].

Основними перевагами проходження класифікації готельними підприємствами є такі:

- застосування категорій дозволяє більш чітко сегментувати ринок готельних послуг;
- категорія орієнтує гостя при виборі готелю;
- категорія дисциплінує виконавців готельних послуг і одночасно є захисним механізмом від надмірних вимог клієнтів;

– процес експертної оцінки допомагає керівникам засобів розміщення виявити і усунути недоліки в організації надання послуг [4, с.55].

Згідно з Реєстром свідоцтв про встановлення категорій готелям станом на березень 2018 р. в Україні присвоєно категорію 242 готелям. Як бачимо з табл. 1 територіальна локалізація сертифікованих готелів по території України нерівномірна. Лідером за кількістю категорійних готелів є Київська область – 57 од. (23,6 %). Другу та третю позицію займає Одеська та Львівська області – 46 од. (19 %) та 31 од. (12,8 %) відповідно. Найменша кількість сертифікованих готелів у Кіровоградській та Миколаївській областях – по 1 готель (0,4%).

У розрізі категорій засобів розміщення найбільшу частку займають 3 зіркові готелі – 38,8 % (94 од.). Далі з часткою 31,8% (77 од.) йдуть 4 зіркові готелі. Найменше в Україні 1 зіркових готелів – 5,4 % (13 од.).

Доцільно звернути увагу на загальну кількість го-

телів, які функціонують у регіонах (табл. 2). Згідно даних Державної служби статистики України у 2016 р. було 1703 готелі. Найбільша їх кількість локалізована у Київській області 218 закладів. У розрізі юридично-правової форми функціонування найбільше закладів фізичних осіб-підприємців – 958 од. Найбільша кількість готелів даної організаційно-правової

форми знаходиться у Закарпатській області – 113 од.

У площині даного дослідження особливе значення має частка категоризованих закладів. Як бачимо найбільший відсоток готелів, що пройшли процедуру сертифікації зосереджений у Одеській області – 23,1. Взагалі нема категоризованих готелів у Луганській, Чернівецькій областях.

Таблиця 1

Категоризація готелів по областях України (станом на березень 2018 р.)

[складено та розраховано автором на основі даних [5]]

Область	Категорійність					Всього	Частка
	1 зірка	2 зірки	3 зірки	4 зірки	5 зірок		
Київська	2	7	27	13	8	57	23,6
Дніпропетровська	-	4	6	7	2	19	7,9
Запорізька	1	1	3	2	-	7	2,9
Чернігівська	-	-	1	-	1	2	0,8
Сумська	-	1	3	1	-	5	2,1
Одеська	5	5	9	15	12	46	19,0
Харківська	1	-	4	11	2	18	7,4
Закарпатська	-	-	-	4	-	4	1,7
Львівська	1	-	12	14	4	31	12,8
Рівненська	1	-	1	1	-	3	1,2
Івано-Франківська	-	-	4	2	1	7	2,9
Хмельницька	-	1	3	1	-	5	2,1
Донецька	-	1	4	-	-	5	2,1
Черкаська	-	-	2	1	-	3	1,2
Житомирська	-	-	1	2	-	3	1,2
Полтавська	1	3	4	2	-	10	4,1
Миколаївська	-	1	2	-	-	3	1,2
Кіровоградська	-	-	1	-	-	1	0,4
Херсонська	1	3	2	-	-	6	2,5
Вінницька	-	1	1	-	-	2	0,8
Тернопільська	-	-	3	1	-	4	1,7
Волинська	-	-	1	-	-	1	0,4
Всього	13	28	94	77	30	242	100,0

Таблиця 2

Співвідношення кількості категоризованих і некатегоризованих готелів, 2016 р.

[складено та розраховано автором на основі даних [3, с. 60, 62; 5]]

Область	Готелі фізичні особи-підприємці	Готелі юридичні особи	Всього	% категоризованих	% некатегоризованих
1	2	3	4	5	6
Київська	79	139	218	26,1	73,9
Дніпропетровська	38	52	90	21,1	78,9
Запорізька	39	14	53	13,2	86,8
Чернігівська	9	15	24	8,3	91,7
Сумська	16	14	30	16,7	83,3
Одеська	68	75	143	32,2	67,8
Харківська	42	37	79	22,8	77,2
Закарпатська	113	36	149	2,7	97,3
Львівська	75	93	168	18,5	81,5
Рівненська	22	16	38	7,9	92,1
Івано-Франківська	94	40	134	5,2	94,8

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Хмельницька	29	21	50	10,0	90,0
Донецька	18	13	31	16,1	83,9
Черкаська	44	20	64	4,7	95,3
Житомирська	33	19	52	5,8	94,2
Полтавська	25	32	57	17,5	82,5
Миколаївська	34	20	54	5,6	94,4
Кіровоградська	16	11	27	3,7	96,3
Херсонська	21	16	37	16,2	83,8
Вінницька	34	16	50	4,0	96,0
Тернопільська	40	11	51	7,8	92,2
Луганська	9	8	17	-	100
Волинська	21	17	38	2,6	97,4
Чернівецька	39	10	49	-	100
Всього	958	745	1703	-	-

Проводячи паралелі між кількістю категоризованих та некатегоризованих закладів можемо констатувати, що у всіх регіонах домінуюча частка припадає на некатегоризовані заклади (від 76,9 % до 100 %).

Найбільша кількість 5-ти зіркових готелів знаходиться у Одеській області – 12 закладів, це готелі: «Каліфорнія», «М1», «Чорне море», «Золотий Бугаз», «Брістоль», «Вілла Ле Прем'єр», «Palace Del Mar», «Немо», «Panorama De Luxe», «Дюк отель», «KA-DORR HOTEL RESORT & SPA», «Отрада».

Необхідно відмітити, що лише у трьох готелів термін дії свідоцтва 5 років, тобто на підприємстві є система управління якістю. Це такі готелі: «Чічіков» (м. Харків), «Україна» (м. Дніпро), «Palace Del Mar» (м. Одеса).

У часовому аспекті найбільше свідоцтв про встановлення категорій готелям було видано у 2016 р. – 112 од., а найменше у 2015 р. – 28 од. (рис. 2). Динаміка зростання категоризації в значній мірі обумовлена й збільшенням у 2016 р. загальної кількості готелів на 195 закладів порівняно з 2015 р.

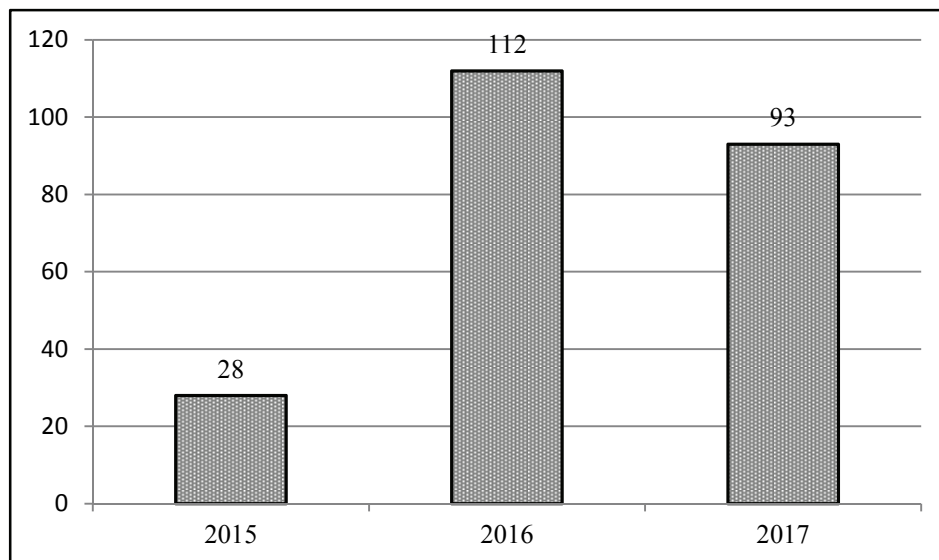

Рис. 2. Динаміка встановлення категорій готелям
[складено та розраховано автором на основі даних [5]]

ВИСНОВКИ

Отже, для присвоєння відповідної категорії готель має пройти законодавчо закріплений алгоритм дій. Згідно з Реєстром свідоцтв про встановлення категорій готелям станом на березень 2018 р. в Україні присвоєно категорію 242 готелям. Встановлено, що

територіальна локалізація сертифікованих готелів по території України нерівномірна. У розрізі категорій засобів розміщення найбільшу частку займають 3 зіркові готелі. Можемо констатувати, що у всіх регіонах домінуюча частка припадає на некатегоризовані заклади (від 76,9 % до 100 %). Лише у трьох готелів

термін дії свідоцтва 5 років, тобто на підприємстві є система управління якістю.

Список використаних джерел

1. Галасюк С.С. Проблеми категоризації готельних підприємств в Україні / С.С. Галасюк // Вісник ДІТБ: зб. наук. праць. Вип. 14. – Донецьк: Донецький інститут туристичного бізнесу, 2010. – С. 262-267.
2. Захарова С.Г. Державне регулювання якості готельних послуг шляхом їх сертифікації / Захарова С.Г. // Держава та регіони. Серія: Державне управління, 2015. – № 1 (49). – С.10-15.
3. Колективні засоби розміщення в Україні у 2016 році: статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2017. – 200 с.
4. Никольская Е.Ю. Классификация гостиниц и других средств размещения / Е.Ю. Никольская, Я.А. Агапова // Материалы международной научно-практической конференции «Наука и образование». – Уфа: РИЦ БашГУ, 2013. – С.53-58.
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-%D0%BF>
7. Тімар І.В. Категоризація підприємств готельного бізнесу: вітчизняний та світовий досвід. / І.В. Тімар // Управління розвитком, 2016. – С.71-77.